

Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä
Yhtymähallitus
Tikkamäentie 16
80210 Joensuu

Valvonta-asia

Itä-Suomen aluehallintovirasto on valvonut Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän perusterveydenhuollon toimintaan liittyviä epäkohtia. Aluehallintovirasto pyysi 23.9.2021 antamassaan päätöksessä Siun sote kuntayhtymän hallituksen selvitystä 30.10.2021 mennessä siitä, miten työvoimatilanne on saatu korjattua.

Asian selvittäminen

Asian ratkaisu perustuu Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän hallituksen 1.11.2021 käsittelemään selvitykseen, jonka ovat laatineet 26.10.2021 toimialuejohtaja Jarmo Kukkonen sekä kehittäjäylilääkäri Kristian Taipale, avohoidon ylilääkäri Mikael Ripatti ja palvelujohtaja Jussi Malinen

Ratkaisu

Itä-Suomen aluehallintovirasto seuraa edelleen kuntayhtymän toimenpiteiden vaikutuksia ja henkilöstömäärän kehitystä. Aluehallintovirasto tulee pyytämään Siun sote kuntayhtymältä selvitystä asiasta keväällä 2022 ellei hoitoon pääsyn seurannan yhteydessä tai muuten ilmene tarvetta selvittää asiaa aiemmin.

Ratkaisun perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Kansanterveyslain (66/1972) 2 §:n mukaan aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo kansanterveystyötä toimialueellaan (muutos 1537/2009).

Lain 5 §:n mukaan kunnan on pidettävä huolta kansanterveystyöstä sen mukaan kuin tässä laissa tai muutoin säädetään tai määrätään.

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 3 §:n mukaan perusterveydenhuollolla tarkoitetaan kunnan järjestämää väestön terveydentilan seurantaa, terveyden edistämistä ja sen osana terveysneuvontaa ja terveystarkastuksia, suun terveydenhuoltoa, lääkinnällistä kuntoutusta, työterveyshuoltoa, ympäristöterveydenhuoltoa sekä päivystystä, avosairaanhoidoa, kotisairaanhoidoa, kotisairaala- ja sairaalahoitoa, mielenterveystyötä ja päihdetyötä siltä osin kuin niitä ei järjestetä sosiaalihuollossa tai erikoissairaanhoidossa.

Lain 4 §:n 1 momentin mukaan kunnan on osoitettava riittävästi voimavaroja kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena olevaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen sekä terveydenhuollon palveluihin. Terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä varten kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän käytettävissä on oltava riittävästi terveydenhuollon ammattihenkilöitä.

Lain 4 §:n 3 momentin mukaan kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän terveydenhuollosta vastaavan henkilöstön rakenteen ja määrän on vastattava alueen väestön terveyden ja

hyvinvoinnin edistämisen sekä terveydenhuollon palvelujen tarvetta.

Edelleen terveydenhuoltolain 8 §:n 1 momentin mukaan terveydenhuollon toiminnan on perustuttava näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin. Terveydenhuollon toiminnan on oltava laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua.

Lain 8 §:n 2 momentin mukaan kunnan perusterveydenhuollon on vastattava potilaan hoidon kokonaisuuden yhteensovittamisesta, jollei siitä muutoin erikseen sovita.

Lain 8 §:n 4 momentin mukaan terveydenhuollon toimintayksikön on laadittava suunnitelma laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanosta. Suunnitelmassa on otettava huomioon potilasturvallisuuden edistäminen yhteistyössä sosiaalihuollon palvelujen kanssa.

Asian arviointi ja johtopäätökset

Selvityksessä kerrotaan, että Siun sotien terveysasemilla on 130 lääkärinvirkaa, joka on 15 lääkärinvirkaa enemmän kuin maaliskuussa 2021. Selvityksen mukaan keväällä 2021 on Siilaisen, Niinivaaran ja Rantakylän terveysasemille perustettu 13 virkaa ja tehtävää. 15:ta perustetusta virasta 2 on sijoitettu neuvola- ja kouluterveydenhuoltoon, josta ne tukevat terveyskeskuslääkäreiden työtä.

Selvityksen mukaan syksyllä 2021 Siun sotien terveysasemien lääkäriresurssin varmistaminen tukeutuu jopa kevättä 2021 enemmän ostopalveluihin, jotka vaikuttavat myönteisesti kokonaisresurssitarpeeseen. Ostopalvelulääkäri työskentelee osana terveysaseman tiimiä ja muuta henkilökuntaa. Kun toukokuun 2021 vertailuajankohtana oli työssä kahdeksan ostopalvelulääkärinä, syyskuun lopussa työskenteli yli 24 lääkärinä ostopalvelun kautta. Lääkärien kokonaismäärä on

tarkasteluajankohtana 94,5 joka on 81 % entisestä 115 virasta 115 ja 72 % uudesta 130 virkamäärästä. Kesällä 2021 lääkäritilanne oli selvityksen mukaan ollut hyvä keskisen alueen terveysasemilla ja kohtuullinen ympäristökunnissa. Hoitovelkaa ja jonoja oli pystytty tasaamaan. Seurantajaksolla Siun soteen on pystytty rekrytoimaan muutamia kokeneitakin lääkäreitä, ja mm. avoterveydenhuollon ylilääkäriin, terveysasematoiminnan palvelupäällikön virka on täytetty vakituisesti 1.10.2021. Terveysasemien johtamista on saatu erityisesti keskisellä alueella vahvistettua siten, että Siun soten suurimmilla asemilla, Rantakylässä, Siilaisilla ja Niinivaaralla on tällä hetkellä osaavat ylilääkärit.

Selvityksessä kerrotaan, että Siun sotessa on tehty strategisia toimenpiteitä, joilla on pyritty parantamaan lääkäritilannetta, jotta alueen terveydenhuollon tarpeisiin pystytään vastaamaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

- Perusterveydenhuollon lääkäri työvoiman saatavuuden parantamiseksi kuntayhtymässä valmisteltiin keväällä 2021 etälääkäritoiminnan kehittämistä osana omana palvelutuotantoa.
- Lääkäri työvoiman vajauksen korjaamiseksi on Siun soten vastaanottopalveluissa käynnistetty ajokorttitodistuspalvelusetelin valmistelu. Tarkoituksena on helpottaa asiakkaiden pääsyä ajoterveystarkastukseen sekä vapauttaa lääkäri työvoimaa terveysaseman muuhun potilastyöhön.
- Siun sotessa on tunnistettu lääkäri työvoiman saatavuuden näkökulmasta itse rekrytointiprosessissa onnistuminen. Lääkäreiden osalta mm. profession omat verkostot, koulutusjärjestelmän, työnkuvien ja palkkaus rakenteiden tuntemus ovat avainasemassa.
- Terveyskeskuksen kehittämistä on jatkettu määrätietoisesti kohti tulevaisuuden sotekeskusta. Kehittämistyön tueksi perustettiin keväällä 2021 kehittäjäylilääkäriin määräaikainen

virka. Kehittäjäylilääkäri on vastannut Meijän mallin kehittämistyön sekä Terveyskeskuslääkäri 2.0 -mallin suunnittelun koordinoinnista. Terveyskeskuslääkäri 2.0 -mallissa mahdollistetaan lääkäreille yhden työpäivän käyttäminen viikossa oman kiinnostuksen mukaisesti työn kehittämis- ja koulutussisältöihin. Terveyskeskuslääkäri 2.0 -mallin sisälle suunnitellut urapolut tähtäävät Siun sotelle keskeisen osaamisen rakentamiseen ja kehittämistoiminnan tukemiseen

- Avoterveydenhuollon ylilääkärin virka on täytetty vakinaisella viranhaltijalla ja Siilaisen sekä Rantakylän terveysasemille on saatu rekrytoitua ylilääkärit.
- Meijän mallin kehittämistyö on käynnistynyt terveysasemilla ja vastaanottopalvelujen johdossa toukokuusta 2021 alkaen. Kehittämistyötä koordinoi Meijän mallin kehittämistyöryhmä, jonka puheenjohtajana toimii terveysasemien kehittäjäylilääkäri. Meijän malli perustuu terveysasemilla aiemmin käyttöön otettuun tiimimalliin, jota muokataan paremmin Siun soten tarpeisiin ja toimintaympäristöön sopivaksi. Mallin muokkausta on tehty jo ennen kehittämistyön käynnistämistä terveysasemalähtöisesti, ja kehittämistyöryhmä tukee tämän muokkaustyön jatkumista ratkomalla asemille yhtenäisiä ratkaisuja vaativia haasteita.
- Vastaanottopalveluissa on ryhdytty toimenpiteisiin lisähenkilöstön palkkaamiseksi, jotta alueen väestön terveydenhuollon palvelutarpeisiin pystytään vastaamaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Toistaiseksi voimassa oleviin palvelussuhteisiin on palkattu 15 hoitaja henkilötyövuotta. Kaikkiin vapautuviin hoitotyön tehtäviin rekrytointi aloitetaan välittömästi ja tehtävät täytetään.
- Syksyn 2021 aikana on arvioitu yksityiskohtaisesti sekä ylilääkäreiden, että lääkäreiden työnkuvia. Ammattilaisten välistä työjakoa ollaan kehittämässä siten, että kunkin ammattiryhmän ammattitaito ja työaika on optimaalisesti käytössä (lääkäri ja hoitaja). Kehittämistoimenpiteellä pyritään tukemaan moniammatillisten tiimien toimintaa siten,

että mm. lääkäreiden työajasta kuluisi mahdollisimman paljon heidän koulutustansa vastaaviin tehtäviin ja potilastyöhön organisoimalla työnjakoa asemilla järkevämmällä tavalla.

Selvityksen lopuksi todetaan, että Siun soten avoterveydenhuollon henkilöstötilanne on kehittynyt myönteiseen suuntaan, ja sitä edelleen kehitetään aktiivisesti.

Aluehallintovirasto toteaa saadun selvityksen perusteella, että kuntayhtymässä on tunnistettu haasteet ja ryhdytty kattavasti toimenpiteisiin, jotta kuntayhtymään saataisiin terveydenhuollon ammattihenkilöitä riittävästi vastaamaan alueen väestön terveydenhuollon palvelujen tarpeisiin. Aluehallintovirasto toteaa, että vaikka tilanne on kehittynyt henkilöstön osalta ja osaavaa, ammattitaitoista henkilöstöä on saatu rekrytoitua ja ostopalvelusopimuksia on tehty, on lääkäri työvoiman osalla edelleen vajausta. Aluehallintovirasto korostaa potilas- ja asiakasturvallisuuden kuuluvana tekijänä osaavan henkilöstön merkitystä, ja myös hoidon jatkuvuuteen tulisi kiinnittää huomiota asiakkaiden hyvien ja turvallisten palveluiden turvaamiseksi.

Edellä todetun perusteella aluehallintovirasto seuraa edelleen kuntayhtymän toimenpiteiden vaikutuksia ja henkilöstömäärän kehitystä. Aluehallintovirasto tulee pyytämään Siun sote kuntayhtymältä selvitystä asiasta keväällä 2022 ellei hoitoon pääsyn seurannan yhteydessä tai muuten ilmene tarvetta selvittää asiaa aiemmin.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainittujen lisäksi
Laki aluehallintovirastoista 896/2009 2 ja 6 §
Kansanterveyslaki (66/1972) 44 § 3 momentti

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 § 1 momentin mukaan voi hakea valittamalla muutosta.

Salassapito

Päätös on julkinen

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen
päälikkö, aluehallintoylilääkäri

Sami Remes

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen
ylitarkastaja

Marja Hyvärinen

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti viimeiseltä sivulta ilmenevin tavoin.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa terveystieteiden tutkimuskeskuksen
ylitarkastaja
Marja Hyvärinen, puhelin 029 501 6800 (vaihde)

Jakelu ja suoritemaksu

Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden
kuntayhtymä
- Yhtymähallitus

Päätös on maksuton.

Tiedoksi

Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden
kuntayhtymä

- Terveys- ja sairaanhoitopalvelut, toimialuejohtaja Jarmo Kukkonen, jota pyydetään välittämään päätös selvityksen antaneille
- Toimitusjohtaja Ilkka Pirskanen
- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Valvira

Tämä asiakirja ISAVI/1737/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/1737/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hyvärinen Marja L 09.11.2021 08:26

Ratkaisija Remes Sami 09.11.2021 08:36